

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

TREBALL DE RECERCA

CLIMA I CULTURA

Curs: 4t B

E.B :3

Noms: - Danny

-Young

Horta Darrington

Woo Fontinele Vela

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

	-Alejandra
Hincapié	
	-Sandra
Tempesta Pallejà	
	-Bea Torres
Fernández	
Portada.....	1
INTRODUCCIÓ:.....	6
Context històric	6
El canvi climàtic:.....	7
moltes paraules i pocs fets.....	7
La teoria d'Al Gore	9
Gràfics de les temperatures globals	9
Apartat: context geogràfic:.....	12
Clima Continental:	13
Clima polar:.....	13
Clima Oceànic:	13
Clima equatorial:.....	13
Clima Tropical sec (estepa):.....	13
Clima d'alta muntanya:.....	14
Clima Xinès:	14
Clima Desèrtic:.....	14
Clima Tropical (Sabana):	14
CLIMA EUROPEU:.....	15
CLIMA AMERICÀ:	15
CLIMA ANTÀRTIC:.....	17
CLIMA ASIÀTIC:	17
Literatura	18

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

La crida del bosc.....	18
Introducció:	19
Resum del llibre:	19
Llibres de viatgers	22
Introducció:	22
Resum:	22
Introducció:	24
Resum:	24
Sánchez Piñol	26
Introducció:	26
Resum:	26
Pere Calders.....	28
Introducció:	28
Resum:	28
Literatura Excursionista.....	30
Introducció:	30
Resum:	30
ARQUITECTURA	32
Arquitectura i factors que la condicionen	32
Els factors climàtics:.....	33
Conclusió:	39
Arquitectura sostenible.....	40
Conclusió:	42
La mitologia del clima.....	44
Escultures	44
Land-art	44
Andy Goldsworthy	45

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Michael Hertz	45
Conclusió del punt 1 i 2	46
Pintura	47
Introducció	47
El Renaixement	47
Obres mestres de Sandro Botticelli	47
El naixement de Venus	48
La primavera	48
L'Impressionisme	49
Pissarro	49
Cézanne	51
Madame Cézanne en l'hivernacle	51
Moint Sainte-Victoire	52
L'Expressionisme	53
Der Blaue Reiter	53
L'Art Pop	54
5.1 Grup Independent	54
Minimalisme	55
Piet Mondrian	55
Apartat: Fotografia	59
Les quatre estacions vivaldi	63
Introducció:	64
Resum:	64
L'antàrtica	65
Introducció:	66
Resum:	66
Mendelssohn	67

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Introducció:	68
Resum:	68
Contrast de cultures	69
3.1 El paisatge dependent del clima	69
3.2 Els nòmades	71
3.3 Les persones i el clima	71
3.3.1 la vida al carrer	72
Conclusió dels punts 3	72
TRADICIONS I COSTUMS.....	73
El Yeti	73
Conclusió:	74
Tots Sants.....	75
Visites als difunts	75
La Castanyada	75
Els Panellets.....	77
Halloween o Carbassada.....	77
Explicació de les estacions: Mite de Démeter i Persèfone	78
Conclusió Final:	80

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

INTRODUCCIÓ:

En aquest treball parlem sobre el clima i la cultura; els diferents climes del món i el tipus de clima que té cada continent.

La relació del clima amb la cultura de les persones segons el lloc on viuen : la vestimenta que es porta segons la zona climàtica on viuen, la literatura que es fa servir, els materials que es troben i s'usen a les diferents parts de la Terra, els edificis que es poden trobar per sobreviure als desastres naturals...

Context històric

Bibliografia

TEMA Clima i cultura	APARTAT Context històric
FITXA BIBLIOGRÀFICA http://www.elpais.com/articulo/economia/negocio/cambio/climatico/elpepueco/20070208elpepueco_1/Tes	

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

En aquest treball parlem sobre el clima i la cultura; els diferents climes del món i el tipus de clima que té cada continent.

La relació del clima amb la cultura de les persones segons el lloc on viuen : la vestimenta que es porta segons la zona climàtica on viuen, la literatura que es fa servir, els materials que es troben i s'usen a les diferents parts de la Terra, els edificis que es poden trobar per sobreviure als desastres naturals...

El canvi climàtic:

moltes paraules i pocs fets

Un **canvi climàtic** és qualsevol variació global del clima de la Terra ja sigui per causes naturals o humanes i que reflecteix sobre tots els paràmetres climàtics, temperatura, precipitacions i nuvolositat. El clima d'un planeta depèn tant de la posició astronòmica com de la composició de l'atmosfera i un petit canvi en aquestes condicions pot alterar la situació ecològica del planeta.

Actualment es parla d'un canvi climàtic produït per l'home i el consum excessiu que fa sobre els recursos naturals. Hi ha suposicions de que el canvi climàtic no existeix. Veurem també, com molts científics s'aprofiten d'aquest canvi climàtic...

L'atmosfera és el medi on tenen lloc totes les activitats humanes. La seva composició és manté aproximadament constant gràcies a complexos mecanismes d'autoregulació connectats amb el funcionament de la biosfera, de la qual l'espècie humana forma part. Al mateix temps, la persistència dels ecosistemes terrestres i aquàtics està estrictament lligada a l'estabilitat en la composició de l'atmosfera.

Canvis aparentment petits en aquesta composició poden afectar, a escala global, en l'alteració del clima o dels sistemes de protecció contra la radiació.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Igualment, la concentració d'algunes substàncies contaminants en atmosferes urbanes i industrials és font de problemes que es manifesten a escala local o regional, sense oblidar la contaminació tèrmica o l'acústica.

En totes aquestes possibles alteracions s'ha desvetllat la responsabilitat de la nostra civilització, que durant les darreres dècades s'ha lliurat al consum desmesurat de recursos naturals i a l'abocament de residus als sòls, a les aigües naturals i a l'atmosfera.

En un futur proper haurem de canviar molts dels nostres hàbits quotidians per tal de construir una societat compatible amb la natura que la sustenta. Passar d'un sistema que es basa en el malbaratament de recursos a un altre fonamentat en el desenvolupament sostenible requerirà profunds canvis econòmics, socials i culturals, al quals ens haurem d'adaptar.

A canvi, les futures generacions podran viure en un món més saludable, més just i més equitatiu. Tanmateix, res no serà possible sense el compromís de tothom. I aquest compromís comença per conèixer l'origen dels problemes i les diferents solucions alternatives.

Diversos acords internacionals aprovats per l'ONU (els principals van ser els Tractats de Río el 1992 i el Protocol de Kyoto de 1997) han intentat posar mesures perquè aquest augment no derivi en un canvi climàtic de conseqüències imprevisibles.

El fet és que el clima sempre ha canviat, tot i que les persones no vivim suficient temps per apreciar aquests canvis, de la mateixa manera que tampoc no veiem com es forma o es destrueix una muntanya. El problema és la velocitat amb la qual, sembla ser, s'han començat a produir els darrers canvis, que comportarien alguns riscos que probablement haurem d'acarar:

- Augment de la temperatura mitjana de la Terra.
- Augment del nivell del mar, amb pèrdua de terres de conreu per inundació o salinització.
- Salinització, per intrusió marina, dels aqüífers litorals.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

- Canvi en el règim i distribució de les precipitacions, com a conseqüència dels desplaçament de les cel·les de convecció atmosfèriques i oceàniques.

Les maneres d'evitar, o almenys retardar, aquests hipotètics canvis estan contingudes en els acords internacionals que hem citat. Algunes de les més elementals són les següents:

- Reducció en el consum de combustibles fòssils i el seu reemplaçament per energies renovables .
- Reemplaçament del transport privat per transport públic.
- Reforestació extensa.
- Protecció dels ecosistemes litorals.
- Imposició de taxes a les activitats contaminants.

En qualsevol cas, el clima és una qüestió molt complexa, sotmesa a molts factors causals, difícil de comprendre i predir. Tanmateix el principi de precaució obliga a adoptar mesures: després seria massa tard.

La teoria d'Al Gore

El científic Al Gore va fer una pel·lícula al 2006, "una veritat incomoda", on ha tret força beneficis econòmics. Aquest fet va provocar molta polèmica i per a molts és un assumpte poc ètic amb el qual s'ha sabut aprofitar de la situació de pànic de l'anomenat canvi climàtic. Es diu que s'ha exagerat altament el resultat dels gràfics i la informació de l'escalfament global, a continuació vaig a presentar la prova dels gràfics.

Gràfics de les temperatures globals

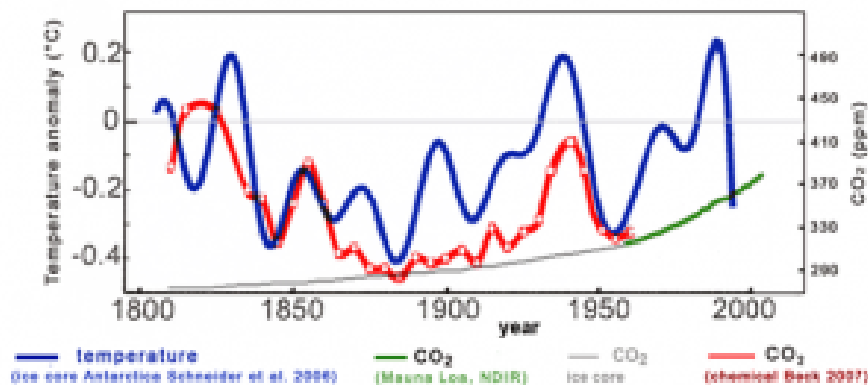
Això és una prova de la farsa de la teoria d' Al Gore. Al seu documental, apareixia un gràfic de les temperatures terrestres, en que hi havia moltes pujades i baixades, per mi, sense cap sentit, ja que a la història de la Terra hi van haver moltes eres glaciars, que no apareixien enlloc, també en la era medieval, les temperatures eren molt més altes que les actuals i quasi el

Projecte de recerca:

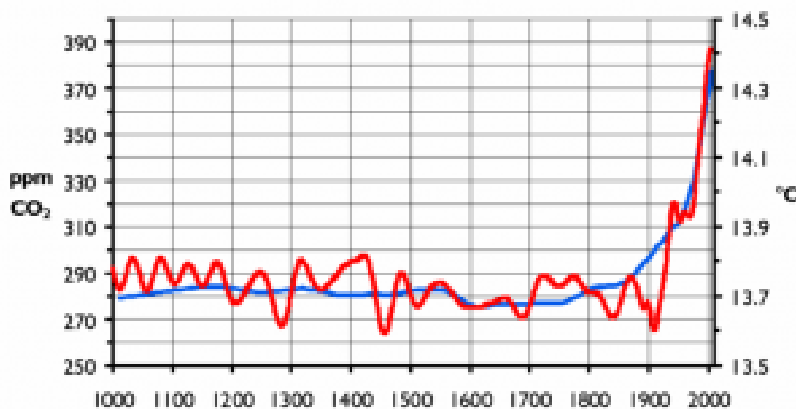
Clima i Cultura.

doble, i en el gràfic d' Al Gore, el que doblava a la medieval era el de l'any 2000, segons ell, ara la temperatura hauria d'haver pujat mig o un grau, i està passant el contrari, estan començant a baixar lentament, però ho fan. A continuació veiem dos gràfics, el d' Al Gore i el veritable, veiem que al d'Al Gore no apareixen les eres glacials de la Terra, com deia aquell; fets, no paraules i jo aquí us podo la prova d'això, així que si s'ha de qüestionar, s'han d'aportar proves creïbles.

real:

Al-Gore:

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Les meves conclusions sobre el canvi climàtic

Explicaré la meua opinió sobre el canvi climàtic, i tot "l'espectacle" que hi ha muntat al voltant d'aquest. Comencem per la causa principal del canvi climàtic; l'escalfament global. Jo opino que això de l'escalfament global, no és altra cosa que una teoria que han posat certs científics, per explicar certs efectes meteorològics. Aprofitant això, aquests científics, s'han aprofitat d'això i han aconseguit fer-se rics i famosos, alguns, fins i tot han fet pel·lícules. Després aquestes persones, van dient a tot el món que estalviïn energia, que utilitzem energies renovables, que utilitzem el transport públic...entre altres. Ara nosaltres ens preguntem: Això ho fan ells? Doncs no, un bon exemple és El famós Al-Gore, que per fer la gira de la seva famosa pel·lícula, es va comprar un avió privat i sempre anava amb cotxes seus de luxe. Retornant al tema de l'anomenat escalfament global, hi ha molts efectes atmosfèrics i globals, que poden fer pensar a aquesta gent que és una cosa diferent, per exemple, els efectes del Niño i de la Niña. Jo crec que està demostrat que no hi ha escalfament global, sinó que a la Terra hi ha hagut un canvi de temperatura en un cert temps per "x" raó; pel Sol, per l'efecte anterior, etc. Canviant de tema i generalitzant, dit això sobre l'escalfament global, ja que diuen els experts que n'és la causa, si el fenomen anomenat escalfament global no existeix, que és el més segur; això què vol dir? Que el canvi climàtic és una forma per treure els diners i és la mentida del segle? Crec que no, però sí que hi ha gent que se n'aprofita, insisteixo. Existeix un canvi climàtic i és aquí, però tots parlem molt i no fem res per aturar-lo, més fets i menys paraules... si volem algun dia aturar això i que els nostres fills no visquin amb un paisatge tan lleig. Amb això no vull obligar a ningú que canvi la seva forma de pensar ni res d'això, només vull deixar clar el que penso, i dono les raons del perquè ho penso. No és un pensament sense cap argument, sinó que per pensar això he hagut de mirar proves i saber la majoria d'efectes globals i atmosfèrics que hi ha, i poder-los relacionar amb l'anomenat "escalfament global".

Projecte de recerca:

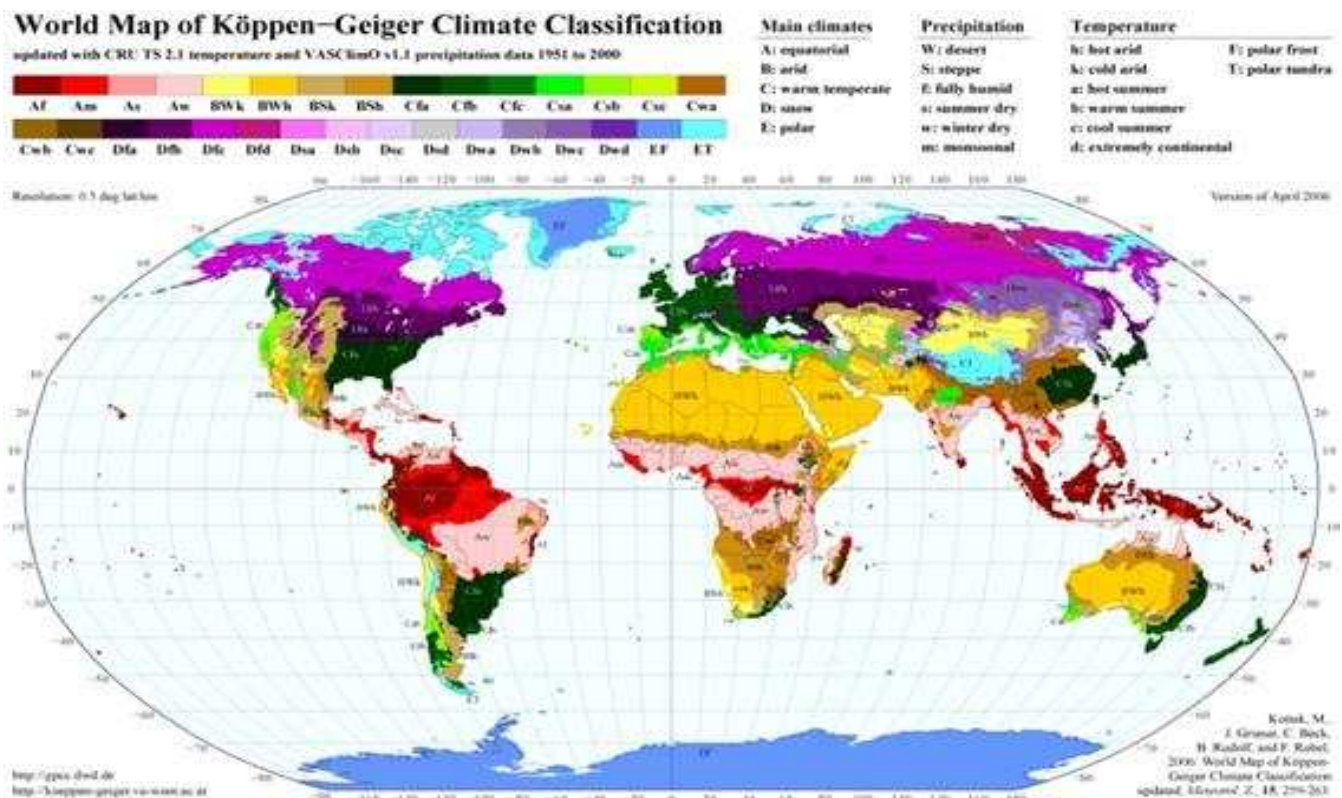
Clima i Cultura.

Dit tot això puc concloure que l'home té responsabilitats sobre l'escalfament global, i pot realitzar fets perquè no avanci tan ràpidament, però el canvi climàtic és un fet que no depèn del tot de nosaltres sinó de la pròpia naturalesa ...

A continuació es presenten els diferents climes que han sorgit degut al canvi climàtic parlat anteriorment.

Apartat: context geogràfic:

S'expliquen amb breuetat com són els diversos climes que existeixen.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Clima Continental:

Aquest clima és propi de les regions d'interior dels continents. Es caracteritza per una escassetat de precipitacions, sobretot a l'hivern, per trobar-se allunyades de les àrees d'influència marítima, i per una amplitud tèrmica estacional, amb unes temperatures estivals bastant elevades en contrast amb els hiverns, que són baixes.

Clima polar:

Clima propi de regions que presenten una temperatura mitjana mensual i anual per sota dels 0°, amplituds tèrmiques superiors als 30° i precipitacions quasi inexistent, i que si es produeixen es manifesten en forma de neu i no solen superar els 150 mm anuals.

Clima Oceànic:

És el clima característic de les regions compreses dins de la zona de latituds mitjanes. La proximitat del mar determina una amplitud tèrmica anual petita i unes precipitacions importants (1000-2000 mm) i ben distribuïdes al llarg de l'any, encara que el màxim nombre d'aquestes es produeix a l'hivern.

Clima equatorial:

És característic de les regions de latituds baixes. La temperatura i la humitat són altes i constants al llarg de l'any. La temperatura mitjana del mes més fred supera els 18°, i la mitjana de la més alta per sobre dels 25°.

Clima Tropical sec (estepa):

A les regions situades sobre els tròpics de Càncer i Capricorn la massa d'aire és estable i seca, mantenint una temperatura pel que fa al Sol, és a dir, quan aquest està en el seu ple la calor és extrema, i quan el Sol està baix, tendeix a fer molt fred.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Clima d'alta muntanya:

És un clima de gran importància per la seva extensió al món, on la vegetació és molt variable, d'acord a la latitud en què es trobin situades les muntanyes. Aquest tipus de clima el podem trobar al voltant del món en zones muntanyoses, tant fredes com fresques.

Clima Xinès:

Els hiverns són similars als del clima mediterrani, però més freds. Aquest clima presenta una temperatura mitjana una mica superior al clima mediterrani, el mateix que l'amplitud tèrmica anual, superior als 15°.

Clima Desèrtic:

Es caracteritza per altes temperatures i escassetat de precipitacions. Es distingeixen d'unes importants variants.

-*Desèrtic càlid*: Amb una temperatura mitjana anual entorn els 20°, i precipitacions inferiors als 200mm

- *Desèrtic costaner*: Temperatura mitjana anual inferior als 20°.

Clima Tropical (Sabana):

És propi de les regions tropicals. Les temperatures mitjanes mensuals són elevades i bastant uniformes al llarg de l'any. L'amplitud tèrmica varia entre 3 i 10°, major a l'interior dels continents i menor a les àrees costaneres.

www.educaplus.org/climatic/05_clim_climasmundo.html

En conclusió trobem uns 9 climes (estudiats) en el món, distribuïts en els diferents continents. A continuació veurem quin tipus de clima tenen els continents més coneguts.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

CLIMA EUROPEU:

www.enciclopedia.us.es/index.php/El clima de Europa :aquesta web explica de forma detallada i breu com és el clima d'Europa.

El clima europeu està determinat per la posició d' Europa en el globus, entre les latituds mitjanes i altes del nord i en la façana occidental del continent euroasiàtic. Li afecten les masses d'aire polar marítim i aire polar occidental, tot i que també les masses d'aire tropical marítim, i només en ocasions tropical continental. La constant presència de masses d'aire marítim fa de l'europeu un clima estable i agradable.

CLIMA AMERICÀ:

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

<http://climadeamerica1.blogspot.com/> : aquesta web ens explica com és el clima general de tota Amèrica.

Els climes d'Amèrica El continent americà posseeix una gran varietat de climes a causa de l'acció de diversos factors. Els climes càlids s'estenen per Amèrica central, el Carib i gran part d'Amèrica del Sud. Les seves característiques principals són: baixa amplitud tèrmica, temperatures mitjanes anuals elevades i precipitacions abundants tot l'any. D'acord amb les variacions de les seves condicions generals es classifiquen en: equatorials, tropicals i subtropicals, amb o sense estació seca. Els climes temperats es desenvolupen en les latituds intermèdies, les seves característiques són: temperatures intervinguessis amplituds tèrmiques que en els climes càlids, especialment a les àrees allunyades de les costes.

A causa d'aquesta diferència, es classifiquen en temperats oceànics i continentals. Els climes freds se situen en les latituds més altes i predominen en gran part d'Amèrica del Nord i en l'extrem meridional

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

d'Amèrica del Sud. Els estius són molt curts i els hiverns molt rigorosos, amb grans amplituds tèrmiques.

CLIMA ANTÀRTIC:

<http://www.spainexchange.com/guia/AQ-climate.htm> : ens indica com és el clima antàrtic detalladament.

En la meitat de l'Antàrtida, les temperatures solen baixar a -40°C durant l'hivern. A l'estiu, les temperatures pugen una mica fins a aconseguir els -25°C aproximadament.

Les zones al voltant de la costa de l'Antàrtida solen ser menys fredes, amb unes temperatures al voltant dels -20°C a l'hivern i uns 0°C a l'estiu.

L'Antàrtida és també el lloc més sec de la Terra. És un desert gelat. Mai plou en l'Antàrtida a causa de les seves temperatures tan fredes.

També és el lloc amb més vents en tota la Terra. Els vents són gelats, forts que baixen des de la meitat de l'Antàrtida cap a la costa.

CLIMA ASIÀTIC:

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

http://www.voyagesphotosmanu.com/clima_asia.html :explicació del clima a l'Àsia.

La majoria dels extrems d'Àsia tenen un hivern sec, que varia de gelat a fred, i un estiu calorós i humit, amb fortes concentracions de precipitacions en els mesos d'estiu. Encara que el terme monsonic s'aplica a tots els climes d'Àsia oriental i meridional, el veritable monsó només és típic d'una part del subcontinent indi i Myanmar; en aquestes àrees, la mitjana de precipitacions anuals supera els 2.000 mm. En altres regions d'Àsia meridional i oriental, les precipitacions estan, o bé menys concentrades en l'estiu, o ben distribuïdes de manera uniforme al llarg de l'any. Gran part del Sud-est asiàtic rep corrents d'aire marítim des de l'oceà Pacífic occidental en forma d'efecte monsó.

A la literatura s'expliquen llibres basats amb la cultura i les tradicions relacionades amb el clima d'un lloc.

Clima i cultura

Literatura

La crida del bosc

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Introducció:

La crida del bosc es un llibre que va ser escrit per l'escriptor Jack London, que va néixer a San Francisco, l'any 1876 i va morir a Califòrnia, al 1916

Resum del llibre:

Buck era un gos excel·lent que vivia a la mansió del jutge Millar, anomenada la Hisenda del jutge Millar. No era l'únic gos que tenia la família, però de tots els que hi vivia, era el que més destacava. Resaltava la seva gran resistència física, la seva dolçor, el seu encant... No se separava mai del Senyor Miller. Li agradava anar a totes hores amb ell i jugar amb els nens.

Va haver-hi una descoberta d'or molt important. Aquest or era a Klondike. En Manuel, el jardiner de la casa, estava enfadat per la misèria que li pagava el Senyor de la casa, i es va venjar: va vendre el Buck a un amic i es van traslladar en vagó fins una ciutat, on van parar a reposar. En Buck va demostrar la seva ràbia com va poder, però tancat en una gàvia no podia fer gran cosa. Quan van arribar a San Francisco, el gos es va barallar amb un home i més endavant va ser venut a un home que tenia molts altres gossos. Mai no havia vist la neu i tampoc una baralla tant forta entre gossos com la que acabava de veure. En Buck va comprendre que si no canviava el seu caràcter pacífic i dolç per un de nerviós i rebel, no sobreviuria.

Li esperava aventures amb molt de risc i va aprendre a viure i a enfrontar-se a les pitjors condicions de vida possibles. Spitz era un gos molt fort i furiós, rival del Buck, però aquest sempre evitava les baralles, fins que un dia, no es va poder sostenir i van començar a barallar-se. En un instant van aparèixer més gossos i, finalment, Buck va sortir malferit per el seu rival.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Van emprendre el viatge de nou amb un nou propòsit: recuperar el temps que havien perdut. Perrault era conscient que els enfrontaments entre els dos gossos mai s'acabarien i per aquest motiu, intentava tenir-los allunats. Després d'una setmana de descans en una ciutat, van continuar el seu camí. En el viatge, els dos gossos van tornar a enfrontar-se i Buck va acabar amb la vida de Spitz. Buck va passar a ser el "capità" dels gossos que viatjaven amb ell.

Van caminar molts quilòmetres amb Perrault i François, però de cop i volta, van desaparèixer de les seves vides per tenir uns nous amos. Aquest també tenia bastants gossos. Van caminar molt més i n'hi havia que no resistien. Estaven esgotats i, fins i tot, algun va morir pel camí. Però el viatge encara no s'acabava. Tots havien perdut molt físicament i van ser venuts a Hal i Charles. Aquests eren inexperts i duien una càrrega inútil al trineu. Van comprar més gossos, van discutir molt, no s'organitzaven... però tot i amb això, van arribar al campament de John Thornton. Buck estava molt cansat i no podia continuar el viatge, i, per aquest motiu, Hal el volia pegar, però John s'hi va interpolar i es va quedar amb el gos.

Buck, dos gossos més, que per cert, es duien molt bé entre ells, i John, vivien molt contents i satisfets. Buck s'havia tornat violent i agressiu, a conseqüència del viatge, però John li donava tendresa i amor, cosa que va influir en els seus actes. Quan Buck sentia la crida, s'endinsava dins el bosc per cercar-la, però sempre tornava a casa.

Després de que el Buck s'esbarallés amb un home i més endavant li salvés la vida, li va fer guanyar 1000 dòlars amb una aposta, van continuar el viatge. Duïen una vida molt tranquil·la. Van trobar la mina i cada dia treïen molts sacs d'or, amb els quals guanyaven grans riqueses.

Quan John va morir i Buck va sentir la crida un altre cop, va sortir a buscar-la, i, aquest cop, la va trobar. Finalment, Buck, acaba amb el seu germà, udolant.

Conclusió:

Aquesta novel·la jo penso que va amb la intenció que ens adoneu que la nostra vida val més del que nosaltres ens pensem i valorem, una persona quan

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

neix és d'una manera, i per molt que vulguis canviar la teva manera de ser, cada persona es com és, i que per molt que intentem canviar la nostra vida, acabarem sent iguals que quan van començar la nostra vida .El llibre te abeura amb el meu treball per que en Buck viu a diferents llocs, i a cada lloc es d'una manera diferents, les tradicions , el temps no sempre es el mateix depèn de on siguis farà més fred o més calor.

-
- http://html.rincondelvago.com/la-crida-del-bosc_jack-london.html

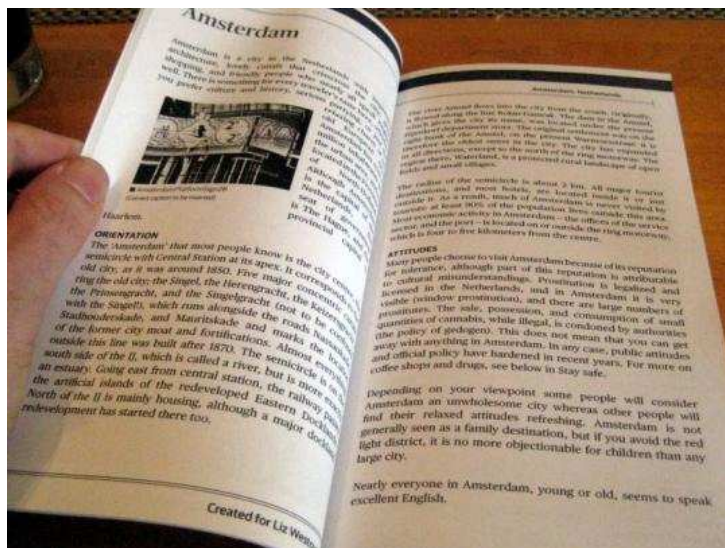
Clima i cultura

Literatura

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Llibres de viatgers

Introducció:

Els llibre de viatgers recullen les experiències de persones a qui agrada molt viatjar, i van arreu del mon i s'adapten a totes les cultures i intenten entendre.

Resum:

Narració on es recullen les aventures ocorregudes durant un viatge, sobretot en les obres més antigues, amb profusió d'elements fabulosos o èpics, o amb especial relleu en les descripcions de països, ciutats, tipus humans, costums, etc

L'element fantàstic, però, no n'és absent durant l'edat mitjana, bé que el venecià Marco Polo féu una relació seriosa i objectiva dels seus viatges a l'Extrem Orient. Durant els s. XV i XVI els descobriments de noves terres foren motiu de nombroses relacions (els viatges de Colom, de Vespucci, de Magalhães, etc).

Els objectius de les expedicions esdevingueren essencialment científics durant els s. XVIII i XIX (Cook, Humboldt, Livingstone, etc), objectius que s'han mantingut fins avui, amb un interès especial per les regions

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

inaccessibles, polars (Scott, Amundsen, etc) o de l'Himàlaia (M.Herzog, E. Hillary, etc).

Conclusió:

El món del viatger es molt interessant, i s'hi recullen totes les opinions de diferents viatgers i on els lectors tenim l'oportunitat de viatjar com ells, encara que no ens movem de casa.

-
- http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0217589

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Clima i cultura

Literatura

El Clima Polar

Introducció:

En els pols, per la posició de la Terra respecte del Sol, els raigs baixen obliquament. En conseqüència, no aconseguen ser absorbits totalment pel sòl, i un gran percentatge de la calor és rebutjada per reflexió. Les temperatures són molt rigoroses, en molts llocs, no arriben valors per sobre de zero ni tan sols a l'estiu. Les marques extremes que s'han registrat són de -88°C a l'Antàrtida, i -50°C a l'Àrtic. Una altra característica és que en les dues àrees, a mesura que s'està més a prop dels pols, els hiverns són més foscos i els estius més lluminosos. A les zones polars, estiu i hivern duren sis mesos, i durant l'estació més freda el Sol no apunta a l'horitzó.

Resum:

El clima polar es caracteritza per tenir sempre unes temperatures per sota de 0°C . Aquest intens fred fa que l'aire sigui més pesat i que les altes pressions siguin les més predominants, el que comporta que les precipitacions siguin molt escasses. La humitat relativa en l'aire és molt baixa i el vent sol ser bastant intens, el que fa encara més hostils les condicions de vida en aquest clima. El clima polar es dona principalment en els dos pols, aconseguint unes condicions més severes a l'Antàrtida, ja que es tracta d'un continent, les temperatures són més fredes que les del Pol Nord, arribant a assolir els -70°C , els -80°C o els $-89,5^{\circ}\text{C}$ (rècord en la superfície de la Terra). El clima de les zones més altes de les principals serralades del planeta s'assemblen molt al polar, podent donar als cims de l'Himàlaia, dels Andes o de les muntanyes d'Alaska.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Conclusió:

Jo penso que no tothom podria viure a una zona polar, per que les temperatures son molt baixes, i fa massa fred, el que hi viven que són els esquimals ja en estan habituats perquè han nascut allí, i perquè saben com sobreviure aquest clima. Per exemple ja un llibre que es diu: Maravillas de las regiones Polares, que tracta sobre el clima d'aquelles zones.

-
- <http://iescinca.educa.aragon.es/Alumnos/Infor0506/grupo%20E%20-%20Cimas%20del%20mundo/CLIMAPOLAR.htm>
  - <http://www.barrameda.com.ar/ecologia/polares.htm>

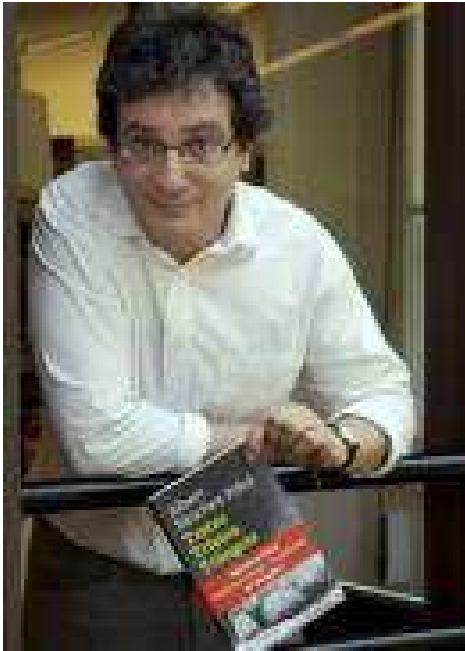
Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Clima i cultura

Literatura

Sánchez Piñol

Introducció:

Albert Sánchez Piñol va neixer a Barcelona l'any 1965.

És un antropòleg i escriptor català , la seva primera novel·la va ser “La piel fria”, va vendre 100.00 exemplars en català, 25.000 en español i san traduït a 24 idiomes.

Ha escrit obres tan conegudes com “La pell Freda” , o “Pandora al congo”.

Resum:

Més Enllà de la voluntat d'aprofitar el que ofereix la tradició, més Enlla del gust de poder reelegir des d'una òptica actual dos arguments de sempre, La Pell freda és una novel·la que basa el seu poder de persuasió en la força descriptiva i en el plaer de narrar aventures: no costa gaire imaginar-se la bona estona que l'autor devia passar quan s'inventava la fesomia dels monstres que assetgen el protagonista, o quan creava les relacions demencials entre els dos habitants de l'illa.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Conclusió:

Els seus llibres tenen molta imaginació , i el seu pensament amb els monstres i la intriga. Per exemple el llibre de la piel fria es un llibre bastant conegut.

-
- <http://www.sumadeletras.com/es/autor/albert-sanchez-pinol/>

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Clima i cultura

Literatura

Pere Calders

Introducció:

Pere Calders va ser un escriptor de llengua catalana, considerat un dels millors contistes de la literatura.

Resum:

Es va donar a conèixer en els primers anys trenta amb dibuixos, articles i contes en diaris i revistes. Als quatre anys va publicar les seves primeres obres: el llibre de contes *El primer arlequí* i la novel·la curta *La glòria del doctor Larén*. Exiliat a Mèxic durant vint-i-anys, on va coincidir amb el seu cunyat escriptor Avel·lí Artís Gener (Tísner), va escriure els que han estat considerats els seus millors textos, que van obtenir des del primer moment el reconeixement de la crítica, com els contes *Cròniques de la veritat oculta* (1955) i *Gent de l'alta vall* (1957), i la novel·la *Ronda naval sota la boira* (1966). El 1962 va tornar a Catalunya, va fer treballs d'editorial i col·laboracions

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

periodístiques, i encara va disposar de temps per escriure *L'ombra de l'atzavara* (1964), amb la qual va guanyar el Premi Sant Jordi. En la dècada dels vuitanta li va arribar la popularitat arran de l'èxit del muntatge teatral *Antaviana*, creat per la companyia Dagoll Dagom i basat en contes seus.

Des de llavors es van anar reeditant tots els seus llibres i encara va publicar altres amb contes inèdits. Va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (1986) i poc abans de la seva mort va ser distingit amb el Premi Nacional de Periodisme (1993). Va ser membre i Soci d'Honor de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

Conclusió:

Era un escriptor molt conegut, amb una vida molt complicada, pels canvis polítics, una família molt humil, cal que el seu reconeixement de les severes obres va ser una mica tard, tot i així els afortunats de haver llegit un llibre de ell, podem entendre que era una persona intel·ligent, i al mateix temps dolça.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

- http://www.escriptors.cat/autors/caldersp/pagina.php?id_sec=1617

Clima i cultura

Literatura

Literatura Excursionista

Introducció:

Jordi Gironés un amant de las excursions va escriure un llibre amb les seves experiències com a excursionista, li va agradar molt el parc Néouvielle que te una vegetació d'alta muntanya per un bosc de conifaries domina pel pi negre i l'abet.

Resum:

L'excursionisme català, neix convencionalment el 1876 amb la fundació de l'ACEC i ha estès la seva obra al llarg de més de 120 anys d'una manera extraordinàriament fecunda i brillant. No és aquest el lloc ni el moment per fer balanç de la seva rica història, però si que cal constatar que ha produït un corpus bibliogràfic no menys extens, ric i variat.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

La producció escrita que ha generat mitjançant llibres, revistes, butlletins, guies, mapes i tot tipus d'obra impresa és ingent, d'una abast quantitatiu difícilment abordable. Aquest corpus s'ha estudiat i reproduït de manera parcial i fragmentària en algunes llibres, i avui es presenta una obra nova que pretén aportar una mica més de llum dins la bibliografia excursionista, centrant-se en uns aspectes ben concrets

Conclusió:

Les persones que poden practicar el muntanyisme poden descobrir que tenim un país molt bonic, amb molta vegetació i molt estimat, i gracies a això es poden fer bones poesies dels excursionistes, i els paisatges.

LOS «FATALES» DEL DUERO.

DETALLE DE LAS VISITANTES.

Fotografía y edición del Sr. A. Somo.

-
- <http://personales.ya.com/muntanya/llibres/antolog.htm>

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Alguns llibres, segons la literatura, reflexen o es mencionen el tipus d'arquitectura d'una zona, la manera que conviuen les persones en aquells àmbits i els seus hàbitats.

ARQUITECTURA

Arquitectura i factors que la condicionen

La terra està recoberta d'una massa gegant, l'atmosfera, en què cap dia és igual respecte al clima, la temperatura, la humitat, la direcció o força del vent, el tipus o quantitat de núvols. Tots aquestes circumstàncies són el que condicionen el temps atmosfèric. Per poder conèixer aquest temps atmosfèric es mantenen uns estudis basats en la recol·lecció i observació de dades: el temps assolellat i la quantitat de precipitacions, la pressió atmosfèrica i la direcció i sentit del vent...

Llavors, si hi ha una repetició constant d'aquests factors en un lloc concret, és el que l'anomenem el clima.

La humitat, temperatura, quantitat de vent, precipitacions... són diferents factors que determinen un clima. Al voltant de la terra hi ha diferents tipus de climes, des de climes que són més calents durant tot l'any (clima equatorial situat a Egipte per exemple), uns que es van moderant depenent de l'època de l'any (com seria el clima cantàbric, en que durant l'hivern les precipitacions són molt abundants i el clima és més fred i durant l'estiu la temperatura augmenta molt més) i altres que són freds o fins i tot gelats, com seria el clima polar.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Hi ha diferents factors que diferencien el tipus de clima en un lloc que en un altre, ja que no són les mateixes temperatures i precipitacions que es fan aquí a Cambrils que les de Santander a Cantàbria, obviament a Santander farà més fred i hi haurà més precipitacions que no aquí al camp de Tarragona. Són aquestes diferències de factors climàtics, determinats per la situació demogràfica, que difereixen els climes.

La repetició de factors climàtics a una zona determinada determina el clima d'un lloc.

1

Imatge de Google, representa les precipitacions i les fortes onades a la costa de Santander.

Els factors climàtics:

La Humitat: La humitat és la quantitat de vapor d'aigua present en l'aire.²

Normalment es mesura amb l'higròmetre d'ampolla humida i seca. Consta de dos termòmetres de mercuri dels quals un mesura la temperatura de l'aire sec i l'altre de l'aire humit. Per poder enregistrar la humitat en un paper utilitzem

---

¹ Imatge extreta del Google,

<http://www.google.es/imgres?imgurl=http://www.cantabrialiberal.com/includes/imag2.php%3Fid>

² Tret de la pàgina <http://ca.wikipedia.org/wiki/Humitat>

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

l'hidrògraf, aparell que utilitza un llapis que es va movent depenent de la quantitat de humitat present i l'escriu a un paper. El símbol que queda representat s'assembla a la imatge que representa un sismògraf (aparell que mesura la magnitud d'un terratrèmol).

L'aire completament sec té una humitat del 0% i l'aire saturat, del 100%. Per a la convivència humana, la quantitat de humitat més saludable està entre el 50 i el 70%.

Hidrògraf

Higròmetre

Precipitacions: Les precipitacions són la quantitat d'aigua en qualsevol tipus de forma(pluja, neu, calamarça...) que cau sobre la superfície terrestre. Es mesura en un pluviòmetre i s'expressa en mil·límetres per una unitat de temps, però també s'utilitza la manera d'expressar-ho en percentatge, i així tenir una idea aproximada. Les precipitacions depenen de la quantitat d'humitat present en l'aire que es troba sota el núvol d'on plourà. Si a sota l'aire es calent i no té gran percentatge d'humitat, les gotes s'evaporaran abans d'arribar al terra i donarà al fenomen anomenat virga. Aquest fenomen es produeix sovint als climes càlids i secs (deserts). Les precipitacions influeixen molt en l'arquitectura, un exemple molt clar seria el cas de les formacions de les

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

teulades a cases d'alta muntanya. Són construïdes en forma de la punta d'una fletxa així la neu o l'aigua no es quedi retès a dalt la teulada i així prevenir que la teulada caigui amb el pes de la neu.

veu clarament la forma
Pluviòmetre
una punta de fletxa per

En aquesta imatge es

la teulada que fa com

prevenir que es retengui la neu

Condicions del cel i la Radiació Solar: Aquests dos factors van lligats, perquè un condiciona l'altre. Les condicions del cel són tots aquells factors que difereixen els dies, ja sigui que un dia pot tenir molt de sol, mentre que a l'altre pot ser ennuvolat. Podem dir que la radiació solar és el flux d'energia que rebem del Sol en forma d'ones electromagnètiques de diferents freqüències (en forma de llum visible, infraroig i/o ultraviolat).³ Depenent de com reben aquestes radiacions els cossos i objectes terrestres podem diferenciar un tipus de radiació d'un altra:

- La radiació directa: És tota aquella radiació que arriba directament del Sol i no ha patit cap canvi en la seva direcció.

---

³ Tret de la pàgina http://www.solarpedia.es/index.php/Radiaci%C3%B3n_solar

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

- La radiació difusa: És aquella radiació que ha sigut afectada, difusa o absorbida pels núvols. A conseqüència d'això la radiació surt disparada en totes direccions.

- La radiació reflectida: És tota aquella radiació que es reflectida per la superfície terrestre. Les superfícies terrestres que siguin planes no sofreixen cap tipus de radiació reflectida ja que la radiació no les afecta, mentre que les superfícies més inclinades són les que més pateixen.

- La radiació global o total: És la suma de totes les radiacions esmentades abans.

Vent: A la Terra, el vent és el moviment en massa de l'aire.⁴ Amb el vent es deu fer dos mesures diferents, la seva velocitat, mesurada amb un anemòmetre normalment en km/h. La seva direcció (ja que si és un vent boreal que va de nord a sud, marcaria el sud) es mesura amb el penell, normalment en forma d'estrella (vista de planta) que té quatre direccions, el nord, el sud, l'est i l'oest. L'augment excessiu de la velocitat del vent en un període curt de temps és el que anomenem ràfegues. Als tipus de vents que són de poca durada però bastanta intensitat, els anomenem torbonades. Pel contrari s'anomenaria una brisa.

La humanitat al llarg dels anys ha estudiat el vent per a beneficiar-se, com el fet d'utilitzar-lo per a transportar-nos (vaixells de vela) o també per a poder orientar-nos (el fet de saber cap a on bufa els diferents tipus de vent i en quina època del any ho fa)...

---

⁴ Tret de la pàgina <http://ca.wikipedia.org/wiki/Vent>

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Penell

Anemòmetre

La Vegetació: La quantitat de vegetació és un factor important del tipus de clima, ja que depenent de la massa vegetal, modificarà uns altres factors climàtics, com el vent o geomorfologia (explicat més endavant). Si hi ha una alta concentració vegetal en una zona ens indica que és perquè hi abunda les precipitacions (cas de la selva amazònica) i a la mateixa vegada pel mateix motiu la humitat. Però també que és una zona on la llum i té molta influència.

Per això es podria comparar que el clima de la selva de l'Amazona és completament diferent al clima del desert del Sahara, ja que la selva Amazònica té molta vegetació i determina un tipus de clima diferent a la del desert que no hi ha vida vegetal quasi. Amb la desforestació de la selva Amazònica, s'està produint un important canvi climàtic, conjuntament amb altres, que es veuria afectat només per la falta de vegetació que hi era abans. Ens indicarà també que serà un lloc bastant plà i de no molta altura, per la alta quantitat de vida d'espècies vegetals diferents que serà més fàcil que sobrevisquin a llocs on hi ha més oxigen que no a llocs alts (té a veure amb la geomorfologia).

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

[d1]

En la imatge de sobre es veu clarament la diferència entre la zona desforestada i la zona que encara està “viva”. A causa d’això hi han molts factors climàtics que han variat, com el fet del tipus de subsòl que hi ha, que està molt sec a causa de que com no hi ha vegetació, és més fàcil que l’aigua s’evapori i no es retengui al terra. Al mateix cop la radiació solar és un principal factor de la part desforestada, ja que no té cap mena de barrera que protegeixi que faci que les

radiacions siguin més febles. Encara que la vegetació no és un fenomen molt conegut, és un dels més importants.

Geomorfologia: Part de la geodinàmica i de la geografia física que s’ocupa de l’estudi del relleu de la superfície terrestre, de les forces que l’originen i de la seva evolució.⁵ També implica en la part de com construir els edificis i el tipus de temperatura, precipitacions, etc... ja que si és un lloc a l’alta muntanya no tindrà el mateix clima o factors climàtics que un lloc com seria Salou, que és costaner. I al mateix temps els edificis són diferents (avui dia no molt pels avenços d’arquitectura, però si fa uns quants anys), per exemple, un edifici

---

⁵ Tret de la DIEC, diccionari d’instituts d’estudis catalans

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

construït a la vora d'una muntanya, té un disseny molt específic perquè la casa no caigui, mentre que un edifici edificat al mig de Barcelona no té aquest problema, sinó que tindrà uns altres.

Conclusió:

En definitiva, un tipus d'arquitectura comú o popular d'un lloc depèn molt del tipus de clima d'aquell punt geogràfic. Un cas per defensar el que estic dient seria un iglu dels Inuits, aquell iglu on viuen ells no aguantaria a Sud-Àfrica per exemple, perquè tots dos climes són molt diferents, i els factors climàtics també, ja que són aquests els que determinen el tipus de clima d'un lloc. Conjuntament anirien les seves cases, que no s'assemblen, ja que els iglus dels inuits són petits i amb una petita entrada per retenir la calor (també estan fets de gel, i els de Sud-Àfrica no) mentre que al continent africà o són casetes fetes de fusta, per ventilar, o edificis amb finestres.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Arquitectura sostenible

“Les coses explicades en l’anterior article també tenen influència en la comoditat i el benestar dels humans i la manera de reduir-ne el consum.”

Hi ha diferents tipus de d’arquitectura: la bioclimàtica, la futurista, la antiga...

entre elles hi ha l’arquitectura sostenible, que s’adreça al seu entorn i es desenvolupa per poder-se beneficiar. També tracta sobre l’impacte ambiental en els processos d’elaboració i de construcció dels edificis, ja sigui de la fabricació dels materials emprats en la construcció com l’energia consumida per l’edificació o el fet de reciclar els materials un cop s’hagi destruït l’edifici quan hagi complert la seva funció.

El concepte d’arquitectura sostenible es basa en cinc principis:

- L’anàlisi del cicle de vida dels materials emprats en la construcció.
- L’ús important de matèries primeres i energies renovables.
- La reducció de materials i energia utilitzats en l’extracció de recursos naturals i de crear noves tècniques de destrucció o reciclatge dels residus generats.
- Disminució de residus i emissions tòxiques.
- L’augment de la qualitat de vida dels habitants.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

[d2]

Exemple d'arquitectura
futurística, moderna

Una de les metes de l'arquitectura sostenible és l'eficiència energètica , o sigui la quantitat d'energia que s'utilitzarà per a un treball, ja sigui la llum o per poder funcionar un microones, i la quantitat que serà energia perduda.

No és l'únic recurs que utilitzen els arquitectes, també utilitzen recursos d'estalvi energètic com la capacitat de capturar energia solar o generar-ne una energia pròpia, (com utilitzar la calor de les ones solars per a escalfar l'aigua, cosa que passa amb la calefacció) .

Els materials és un altre factor que té en compte l'arquitectura bioclimàtica. En un principi s'intenta reformar edificis ja construïts per no perdre més terreny edificat a un altre lloc i al mateix temps renovar edificis antiquats. Si el cas no és així, i cal construir un nou edifici, es busquen materials òptims i específics per al tipus de habitatge que es vol construir. Si l'edifici es fa prop de la platja, no s'utilitzaran els mateixos materials com si es construís a la muntanya, ja que a la platja podria haver molta més transpirabilitat entre les parets i així refrescar l'habitatge, mentre que a l'edifici de muntanya es tindria que construir amb materials poc transpirables perquè el calor es retengui i el fred no penetri per les parets.

Hi ha diferents factors que determinen una sèrie de beneficis o altres, per exemple, la direcció de l'edifici determina la quantitat de llum solar que pot

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

utilitzar i així no consumir tanta electricitat (emprat principalment en l'arquitectura bioclimàtica). O també el fet de que un bloc sigui molt transparent o no, per així a l'hivern retindre el fred i consumir menys amb la calefacció i viceversa a l'estiu, que es millor ser transpirable per així consumir-ne menys aire condicionat.

Normalment es pren nota de les arquitectures tradicionals per que són les més sostenibles.

Hi ha una sèrie de normes escrites per el nou Còdi Tècnic d'Edificació ⁶ que regulen tots aquests aspectes, tot tenint cura que les edificacions compleixin uns mínims de condicions de qualitat.

Conclusió:

El que es preten amb l'arquitectura sostenible es mantindre el mínim consum energètic i econòmic i la mínima quantitat de producció de tòxics. També s'intenta que un cop l'edifici ja ha acabat el seu cicle útil, o sigui vell, es destrueixi per mantindre aquell espai d'una manera útil per poder-ne reconstruïr al seu damunt o utilitzar-lo per a un altre motiu. També s'ha de trobar maneres de poder-ne retornar a la natura els residus produïts de manera que no en generin més o sigui beneficiosa i no la faci malbé.

---

⁶ Informació sobre les noves normes segons el Codi Tècnic d'Edificació a :
http://www.molletvalles.cat/fileadmin/Image_Archive/ArxiusMollet/Economia_i_hisen da/Normativa/Reglament_d_bres__activitats_i_serveis_dels_ens_locals.pdf

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

En aquesta imatge es representa una habitació d'un habitatge sostenible en que les finestres són molt grans, això indica que s'ha fet així per tenir molta il·luminació durant el dia i així aprofitar la llum solar. També es veuen columnes amb forma de branques d'arbre, això es per donar l'èmfasi d'arquitectura verda. Si mirem per les finestres veiem un paisatge d'un bosc, això ha sigut fet per el fotògraf suposadament perque es pugui veure el paisatge bonic i d'una manera subliminal dir-nos que el conservéssim.

El material de las construccions de les cases que fan servir son naturas i depedent del clima es pot fer les cases de diferents materials, de la mateixa manera tambe pot varia els materias de las escultures, el climas tambe pot variar perque el clima influe en el medi, no sols aixo tambe els efectes climaticos naturals de forma influe als mites de historias que avants es explicava els fenomenes de la natura.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

La mitologia del clima

La antiguitat abans del estudi de la meteorologia se creien que es deus tingues abeura una relació amb això i pot ser que veneraven i feien atributs per que feien sol o ploués i no fer enfadar als deus,era un espècie de cultura que el clima tendra a influir per explicar coses que no entendria com podia entendre.

Un relat del tipus de cosa se pot veure en la antiga Grècia amb e deus POSEIDON que podria controlar el mar la marea i la vida en si dels mar, els pescador de aquella època resaven per que sigues una bona pesca i no produïes tempestat per que els vaixell no bolquin.

Un altre exemple es Tlaloc el deu de la pluja i de la fertilitat que el asteques representava com un Home que portava unes sandàlies d'escuma i carregava cascavells que feien el tro. I tenien 4 diferents gerros, el primer treia vida a les plantes,el segona causava destrossa,la tercera treia gel i el últim la destrucció total.

Sin dubte la imaginació tendra a veure una relació amb això per explicar el origen de fenòmens que no expliquen.

Escultures

“Es una de les belles arts. A diferència de la pintura, que es crea sobre un pla un espai fictici, l'escultura ho fa en tri dimensió exempta o en relleu, tot utilitzant l'espai real. L'escultor utilitza diversos materials sempre que es puguin transformar per la mà de l'home mitjançant processos de talla i modelatge, com a mètodes tradicionals. Dins l'escultura, l'ús de diferents combinacions de materials i mitjans ha originat un nou repertori artístic, com el constructivisme i l'assemblatge. En un sentit genèric, s'entén per escultura l'obra artística plàstica feta per l'escultor”⁷.

Land-art

---

⁷ Diccionari enciclopèdia catalana Joan Carreras i Martí

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

També dit com *terra art*⁸ es una art que la seva matèria prima procedeix de la pròpia natura, una escultura que impressiona per la unió de elements físiques i emocionals del que la compon. Els dos mestres són Andy Goldsworthy i Michael Heizer.

Andy Goldsworthy

“és un artista britànic, nascut en el Cheshire el 26 de juliol de 1956, que produeix escultures dediades a llocs específics urbans o naturals. És l'un dels principals artistes del *Land Art* i utilitza objectes naturals o trobats per crear escultures efèmeres o permanents que fan sortir el caràcter del seu entorn.⁹”.

El seu treball amb la natura són sentiments i emocions que reflecteixen la realitat i la tranquil·litat de la natura, utilitza el temps com aliat per les seves escultures com el gel, també en l'hivern utilitza la boira per donar un efecte de tranquil·litat en les seves escultures.

Es un tipus de escultor del segle XXI, i les seves obres són donades per la volta al món.

Crea utilitzant la seva mans i una navalla les seves escultures pot durar setmanes dies o hores les fotografies li fa el mateix.

Michael Heizer

Es un artista contemporani especialitzat en les escultures a gran escala i en el Land art.

Heizer ha nascut a Berkeley, Califòrnia en 1944 ; ha començat la seva carrera produint de les pintures i de les escultures convencionals i de petita talla. Cap al final dels anys 60, Heizer ha abandonat Nova York pels deserts de la Califòrnia i del Nevada, on ha començat a produir a ampla escala dels treballs que no podrien pas estar disposats en un museu, exceptuat potser en fotografia. Això desembocat a la producció del *Doble Negatives*, un fossat Heizer de 1500 peus (aproximadament 15m d'amplària per 457m de llarg i 240.000 tones de roquer desplaçats) tallant el costat d'una muntanya en el desert del Nevada.

“Des de llavors, Heizer ha continuat el seu exploració dels *Earthworks*, i ha dirigit els seus esforços principalment sobre *City*, un enorme complex en el

---

⁸ En el traduït del Inglés

⁹ Informació wikilingue http://ca.wikilingue.com/fr/Andy_Goldsworthy

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

desert del Comtat de Lincoln (Nevada). Ha igualment produït un cert nombre de pintures abstractes. Les seves escultures a gran escala, sovint inspirades per les formes dels indis d'Amèrica, poden estar trobades en els museus i els espais públics a través del món.

Des del final dels anys 90, el treball d'Heizer s'ha concentrat principalment sobre *City*, i avui continua aquest treball, sostingut per la Dia Art Foundation amb l'ajuda d'una subvenció de la Lannan Foundation. *City* no és pas encara disponible al públic."¹⁰

Es un escultor que utilitza de forma variada las formes de roques i las seves escultures son sempre estàtiques i por partes son grans en part i una perspectiva colossal son molt duradora la seva obres a contrari de A.Goldsworthy que pot durar solo unes hores o dies. Com ha mencionat avant part com el material que se utilitza es roques de grans dimensió i materials sòlits.

Conclusió del punt 1 i 2

La mitologia que fa referència als deus que controla es fenòmens meteorològics que en la antiguitat es referien, es possible que tenis par de influencia en estes escenes i que derivem-los de elles, part de la cultura que tenis son relats de deus que controla la terra i que avui estam presentes en las histories en el cine etc...

En la forma de expressar algun se centra en forma de art i con unes de las 7 belles art la escultura te una funció important. Pes poder captar la essència del clima es difícil pensa una escultura que pot demostra,pensem que el clima fa referència als núvols o el sol, la tempestat però el clima fa part de la natura que nos envolta i el moviment Land-art intent demostra això una unió del clima i la natura que harmonitza amb las formes naturals i els paisatge que l'envolta,sempre utilitzà coses naturals que encontra. En els paisatge que pot servi els dos artista utilitza diferents llocs com el desert de Arizona o les muntanyes ,Lagos i rius de Anglaterra, el temps de boira o un dia de sol por afecta el contrast i canvia la escultura, es un art que sempre canvia como el temps i la natura, mai es igual,com les persones ,la cultura ,les civilitzacions i nosaltres mateix.

La relació entre l'arquitectura i la pintura és molt simple: segons el tipus d'arquitectura s'hi adereixen unes pintures o unes altres.

---

¹⁰ <http://ca.wikilingue.com>

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Pintura

Introducció

La **pintura** és l'art de pintar, d'expressar-se sobre una superfície mitjançant formes i colors. La pràctica de l'art de pintar consisteix en aplicar una tècnica concreta damunt una superfície determinada, ja sigui un full de paper, un llenç, un mur, una fusta o un retall de teixit. La finalitat és la d'obtenir una composició amb les formes, colors, textures i el dibuix, que dona lloc a una obra d'art d'acord amb uns principis estètics que poden estar basats en la **naturalesa**, la identitat de l'home, la religió, entre altres.

Analitzarem, doncs, els diferents moviments pictòrics, els autors i obres més rellevants i d'altres més contemporanis segons com hi influeix el clima i la cultura.

Alguns d'aquests moviments són: **El renaixement, el romanticisme, l'impressionisme, l'expressionisme, el cubisme, el pop art i el minimalisme.**

El Renaixement

El **Renaixement** és un nom que s'aplica a l'època artística, i per extensió cultural, que dona començament a l'Edat Moderna i en què es reflecteixen els ideals del moviment humanista que va desenvolupar-se a Europa el segle XVI. Aquesta nova etapa va plantejar una nova forma de veure el món i l'ésser humà, l'interès per les arts, la política i les ciències. El Renaixement trenca, conscientment, amb la tradició artística de la Edat Mitjana, a la qual qualifica amb menyspreu com un estil de bàrbars o de gots.

La pintura de Renaixement pren com a punt de partida l'afany de veritat, l'intent de representar el món com és a la realitat. **Giotto** és l'antecedent més clar en aquesta consideració de la Naturalesa com la gran mestra de l'artista. Les pintures tenen una perspectiva lineal, amb volum, composicions coherents i efectes de llum.

Els pintors que donen prioritat a la línia, al dibuix, a les formes suaus i nítides són **Fra Angelico** i **Botticelli**.

Obres mestres de Sandro Botticelli

Sandro Botticelli (Florència 1445 - Florència 1510) fou un pintor renaixentista italià. No es coneix gaire la vida de Sandro per la seva voluntat de privadesa i la manca de documents. Se sap que va ser acollit pels Mèdici i d'altres famílies florentines prominents entre el 1483 i el 1500. Botticelli no va firmar la major part dels seus quadres, pel que no es pot saber el seu ordre cronològic més que per la vellesa de la tela en què estan pintades les seves obres. Les seves obres mestres són: El naixement de Venus i La primavera

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

El naixament de Venus

1482-1484 (en italià: Nascita di Venere). Mostra l'arribada de Venus, sobre una petxina, a la platja d'una de les illes que tradicionalment se li dediquen, com Xipre, Pafos o Citerea. La deessa és empesa pel buf dels déus alats, entre una pluja de flors. Una de les Nímfes que espera a la deessa a la platja, per a cobrir-la amb un mantell vermell amb motius florals. Es creu que es tracta, específicament, de la Primavera, l'estació del renaixement. Porta un vestit florejat: és blanc i està brodat de blauet. Un cinturó de roses envolta la cintura i al coll llueix una elegant garlanda de murta, planta sagrada de Venus i símbol de l'amor etern. Entre els seus peus floreix una anemone blau.

El Naixament de Venus

La primavera

En aquesta obra hi ha diferents factors climàtics, hi ha un fons arbrat, amb un bosc ordenat i vertical per a servir de fons. Els personatges se situen en un paisatge de tarongers. Darrere de Venus hi ha un murta, planta tradicionalment sagrada per a ella. Mentrestant, la part dreta està feta d'arbres doblegats pel vent. En sòl és una capa d'herba molt fosca en la qual estan detallades flors típicament toscanes que apareixen en el mes de maig. En el cap porta violetes, blauet i una branqueta de maduixes silvestres, al voltant del seu coll, una corona de murta, en el mantell porta roses, per últim, va escampant jacints, iris, semprevives, clavellines i anemones.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

L'Impressionisme

És un moviment pictòric nascut a França que es va manifestar sobretot, de 1874 a 1886 i qui va marcar la ruptura de l'art modern amb l'academicisme, estil artístic produït sota la influència d'universitats. Encara que el terme impressionisme s'aplica en diferents arts com a música i literatura, el seu vessant més conegut, és la pintura. Destaca la seva tendència a recollir les impressions fugitives, la mobilitat dels fenòmens més que l'aspecte estable i conceptual de les coses. És a dir, si els seus antecessors pintaven formes amb identitat, els impressionistes pintaran el moment de llum, més enllà de les formes que hi són sota aquest. El moviment va ser batejat per la crítica com a «Impressionisme» amb ironia i escepticisme respecte al quadre de Monet ***Impressió: sol naixent***. Sent diametralment oposat a la pintura metafísica.

Pissarro

Jacob Abraham Camille Pissarro, més conegut com Camille Pissarro (Saint Thomas, 10 de juliol de 1830 - París, 13 de novembre de 1903), va ser un pintor impressionista i després neo-impressionista francès. El seu estil en aquesta època era bastant tradicional. Se l'associa amb l'Escola de Barbizon, conjunt de pintors francesos reunits entorn del poble de Barbizon, encara que passat un temps va evolucionar cap a l'impressionisme. Se'l considera, juntament amb Monet i Alfred Sisley, un dels impressionistes purs, diferenciant-se del grup dels "problemàtics" (Renoir, Degas, Cezanne).

Le jardin à Pontoise

Projecte de recerca:

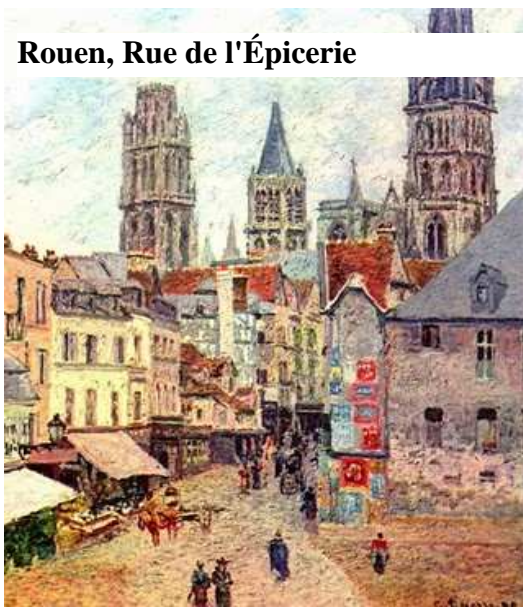
Clima i Cultura.

Entrée du village de Voisins.

Rouen, Rue de l'Épicerie

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

En aquestes obres es veu clarament que destaca la seva tendència a recollir les impressions fugitives, la mobilitat dels fenòmens més que l'aspecte estable i conceptual de les coses. És a dir, els impressionistes volien pintar el moment de la llum, que tanta impressió ens causa. Plasma el cel blau, les plantes primaverals, l'ombra i el moment de la llum.

Cézanne

Paul Cézanne (19 gener 1839 - 22 d'octubre de 1906) va ser un pintor francès postimpressionista, considerat el pare de l'art modern, l'obra va establir les bases de la transició entre la concepció artística vuitcentista cap al món artístic del segle XX, nou i radicalment diferent.

Cézanne va començar amb la pintura lleugera i airosa dels impressionistes, però poc a poc la va anar solidificant i la va fer més arquitectònica. En les seves pròpies paraules, "*Vull fer de l'Impressionisme quelcom sòlid i durador com l'art als museus*". Ordenava estructuralment qualsevol cosa que percebia en formes simples i plans cromàtics per crear la imatge més comunicativa de la matèria estudiada.

Madame Cézanne en l'hivernacle

En aquesta obra podem observar clarament com l'autor li dona importància al clima mitjançant les oliveres, els arbres de tomàquet, les altres plantes amb aquest color viu, i tot l'hivernacle assolellat ens dona a entendre que és estiu. També el podem deduir per la vestimenta de la dona que protagonitza l'obra, una tela fina típica d'estiu.

Madame Cézanne en l'hivernacle

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Moint Sainte-Victoire

Els paisatges de Cézanne van inspirar les primeres fases del cubisme. Cezanne li dóna intensitat als seus colors i les seves obres, com aquesta, i són fetes d'una manera molt personal.

El clima del paisatge d'aquesta muntanya, situada a França, és el protagonista d'aquesta obra. Representa la muntanya en època d'estiu mitjançant el cel

blau, els arbres verds,

la casa

d'estiu que hi ha al fons i el sòl

sec.

1. Moint Sainte-Victoire (1904)

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

L'Expressionisme

La pintura es desenvolupà principalment entorn a dos grups artístics: **Die Brücke**, fundat a Dresden l'any 1905, i **Der Blaue Reiter**, fundat a Munic el 1911. A la postguerra, el moviment Nova Objectivitat sorgí com a contrapès a l'individualisme expressionista defensant una actitud més compromesa socialment, encara que tècnica i formalment fou un moviment hereu de l'expressionisme. Els elements més característics de les obres d'art expressionistes són el color, el dinamisme i el sentiment. El fonamental per als pintors de principis de segle no era reflectir el món de forma realista i fidel –just al contrari que els impressionistes– sinó, sobretot, expressar el seu món interior. L'objectiu primordial dels expressionistes era transmetre les seves emocions i sentiments més profunds.

Der Blaue Reiter

Der Blaue Reiter fou un grup d'informació artística de l'expressionisme fundat a Munic per Vasili Kandinski i Franz Marc el 1911. També formaren part del grup, entre d'altres, August Macke, Gabriele Münter, Alexei von Jawlensky, Marianne von Kefferin i Paul Klee. Els unia el seu interès comú en l'art medieval i primitiu.

En aquesta obra, el grup li ha donat importància al clima ja que, com es pot observar, prevalen diferents colors vius propis de la primavera i també hi ha l'arc de Sant Martí que li dona un sentit fantàstic als cavalls.

El Genet Blau

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

L'Art Pop

L' **art pop** va ser un important moviment artístic del segle XX que es caracteritza per l'ús d'imatges de la cultura popular preses dels mitjans de comunicació, com ara anuncis publicitaris, comic books i objectes culturals "mundans».

5.1 Grup Independent

El **Grup independent**, fundat a Londres el 1952, és reconegut com el precursor del moviment artístic pop. Eren un grup de joves pintors, escultors, arquitectes, escriptors i crítics que desafiaven la visió modernista de la cultura així com la perspectiva tradicional de veure les Belles arts.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Obra del Grup Independent al Regne Unit

El clima en aquesta obra es centra en el fons, es pot observar el clima urbà, la nit, la llum de la lluna que passa per la finestra i el color pàlid del rostre, pot ser pel fred, de la dona que protagonitza l'obra.

Minimalisme

La **pintura minimalista** en el seu àmbit més general, es refereix a qualsevol cosa que hagi estat **reduïda a l'essencial**, despullada d'elements sobrants. Té com característiques: abstracció, austeritat amb absència d'ornaments, purisme estructural i funcional, ordre, Geometria elemental rectilínia, precisió en els acabats, senzillesa, concentració, desmaterialització.

Piet Mondrian

Cornelis Mondrian (Amersfoort, Països Baixos, 1872 - Nova York, EUA, 1944), més conegut com a Piet Mondrian, fou un pintor abstracte.

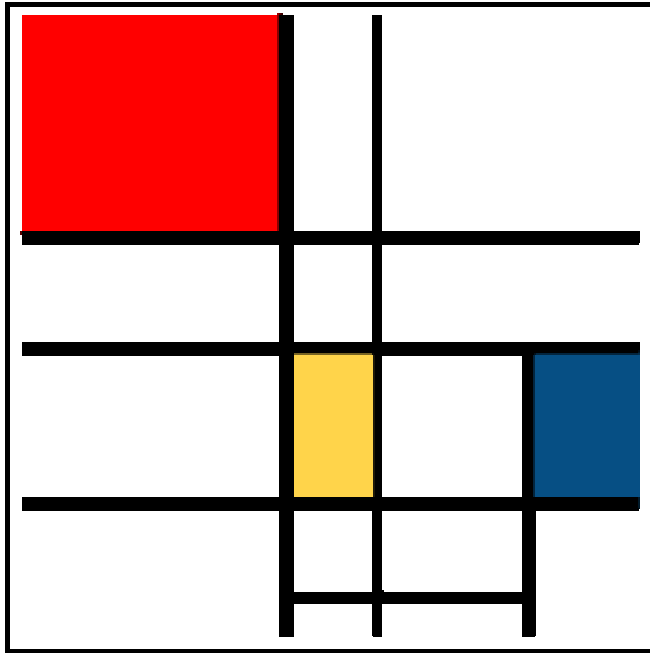
La seva obra es basa en l'art abstracte i sobretot en la plasmació de formes i colors molt bàsics.

Obra minimalista de Piet Mondrian.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Estil Neoplàstic

L'obra de Piet Mondrian té a veure molt amb el clima en el sentit que projecta aquests tres colors primaris en relació als colors que observa del paisatge. El blau representa el cel; el vermell, el crepuscle o els tulipans, i el groc, els camps de parves.

Paisatge de França

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Bibliografia

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

TEMA Clima i cultura	APARTAT pintura
<p>FITXA BIBLIOGRÀFICA</p> <p>http://www.historiadelarte.us/ http://www.pietmondrian.org/ http://www.artehistoria.jcyl.es/genios/pintores/ http://www.artelista.com/ http://www.ciber-arte.com/ http://www.dlacuadra.com/meteorologia/ http://www.expo-cezanne.com/ http://www.artelista.com/impresionismo/ o/ ...</p>	
<p>COMENTARI</p> <p>He investigat els autors, ja que debia saber on vivien, i quin paisatge observaven, ja que això sempre va lligat a les seves obres.</p> <p>Hi ha moviments pictòrics contemporanis, com el minimalisme, que en la seva obra sembla que només siguin dues ratlles, però el seu significat és molt profund.</p>	<p>CONTINGUTS ÚTILS PER AL TREBALL</p> <p>Hi ha tota la informació necessària per dur a terme aquest treball, de totes les èpoques segons la regió, clima, cultura, religió... he hagut de llegir-la tota i extreure lo més interessant fent un anàlisi sintètic segons el estil, el significat, etc.</p>

La pintura es basa en la fotografia.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Apartat: Fotografia

http://www.atmosphere.mpg.de/enid/7a1fa19ea837d1cfc01ca000876e03a0,0/Introducci_n_al_Clima/-_Clima_y_Alimentos_447.html

El nostre planeta, en general podria alimentar a un gran nombre d'habitants sense que ningú hagués de passar gana, sempre que es duqués a terme un comerç just i els mètodes de producció coneguts es realitzessin d'una forma òptima.

No obstant això, en alguns llocs es rega la gespa de camps de golf situats en regions desèrtiques, mentre que en altres regions, la gent ha d'esperar durant hores en una fila en el pou del poble, per obtenir uns pocs litres en una galleda, per cuinar l'escàs menjar que posseeixen.

És cert que algunes regions tenen unes condicions climàtiques difícils per a l'agricultura, però les raons principals del desequilibri són, d'una banda, els sistemes econòmics que afavoreixen als rics i incrementen la seva riquesa, i d'altra banda, la inestabilitat política o dolenta administració i la situació de guerra de nombrosos països pobres.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

En alguns llocs del món, generalment Àfrica, la gent ha de fer molt esforços per aconseguir l'aigua; en canvi hi ha parts del món on s'usa molta aigua, inclús de vegades innecessàriament.

També trobem la diferència que hi ha entre el menjar; hi ha gent que ha de sobreviure amb un tros de pa al dia (que no li aporta les vitamines, hidrats o proteïnes necessàries diàries) i en canvi, hi ha llocs on el menjar està en abundància, inclús es fa un desperdici d'ell.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

<http://www.uba.ar/encrucijadas/41/sumario/enc41-hombreyclima.php>

Des dels seus inicis, la vida humana ha estat íntimament relacionada amb els fenòmens naturals. Les pluges i sequeres, les erupcions volcàniques, els terratrèmols, huracans, variacions de temperatura, etc... van condicionar (i encara ho fan) el desenvolupament de les diferents civilitzacions, influint en tots els ordres de la vida, tant intel·lectuals com a materials: les creences religioses, les ciències, la filosofia, el desenvolupament tecnològic, l'agricultura, l'arquitectura, l'alimentació, etc., obligant a la humanitat a adaptar-se per sobreviure i desenvolupar-se.

<http://www.granaventura.com/vestimenta1.htm>

EL PRINCIPI DEL SISTEMA DE CAPES

Diverses capes de teixit fi són molt més eficaços que unes quantes capes gruixudes que conserven l'aire prop de la pell i que s'escalfen amb la calor del cos.

La capa interior

La primera capa que es troba en contacte amb la pell ha de consistir en una samarreta de cotó o una samarreta tèrmica de màniga llarga, que s'ajusti ben al cos, però que no estrenyi. Ha d'estar feta d'un material que absorbeixi la transpiració i la "separi" de la pell (transferint-la cap al costat exterior del material). Aquesta capa ha de mantenir-se el més neta possible per evitar l'acumulació de brutícia que provocaria una consegüent obstrucció dels porus.

La temperatura corporal es pot controlar afegint o eliminant capes, obrint cremalleres i botons per deixar escapar l'aire calent.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

La segona capa

La segona capa ha d'anar més solta, encara que ha de comptar amb la possibilitat de mantenir la calor en el coll i en les nines. També pot consistir en una samarreta amb coll tipus pol, o una camisa amb coll, mànigues remangables i punys amb botons. Quan faci calor, aquesta capa pot ser l'exterior, encara que tal vegada es necessiti una protecció contra el vent. Una samarreta amb coll de pol i amb cremallera pot obrir-se per estar més fresc.

La tercera capa

La tercera capa hauria de ser un jersei de llana o una jaqueta lleugera de fibra polar. Si et trobes en moviment, fins i tot en l'Àrtic, aquesta és la capa que s'ha de llevar per evitar una calor excessiva. Pots obrir i airejar l'anorac si tens massa calor. Quan et detinguis per descansar, hauries de reemplaçar la capa intermèdia abans que comencis a sentir fred. Aquesta capa pot substituir a l'exterior en regions temperades de clima suau, però és aconsellable tenir alguna cosa impermeable a mà.

La capa exterior

La capa exterior ha de ser una jaqueta impermeable o que protegeixi del vent, o una combinació d'ambdues, segons el clima en el qual et desmobolisquis. A les regions àrtiques és necessari un anorac embuatat que protegeixi dels forts vents. Has de tenir la possibilitat d'airejar la jaqueta per evitar l'excés de calor i la transpiració. En regions de clima temperat, el problema principal és la pluja, encara que tens la possibilitat d'usar una peça impermeable damunt de la jaqueta.

Calçotets

En zones de clima suau, aquesta capa pot consistir en uns pantalons curts de cotó. La roba interior tèrmica, especialment del tipus llarg amb elàstics en els turmells, únicament es necessita quan les temperatures són inferiors a 0 °C, tret que tinguis previst romandre inactiu durant un temps perllongat. A les regions àrtiques, un reforç impermeable per a l'engonal et protegirà del vent en aquesta part del cos, especialment si esquies. Els pantalons triguen més a assecat-se si portes roba interior llarga, i els pantalons impermeables poden resultar incòmodes per impedir l'evaporació de la suor.

Pantalons

Els pantalons han de permetre una llibertat absoluta de moviment i ser d'un material que s'assequi ràpidament quan s'hagi mullat. En condicions molt humides, utilitza tirants per evitar les rascades del cinturó. En cas que es

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

produeixin pluges perllongades, vas veure amb pantalons impermeables, encara que aquests, a causa del material impermeable, poden resultar incòmodes per ser excessivament calorosos. Sota condicions d'intens fred han d'usar-se pantalons embuatats per sobre dels pantalons normals i de les botes com a protecció addicional, sobretot en descansar després de l'activitat .

La musica es pot crear apartir de la percepció i la inspiració de imatges que observem gracies a la fotografia. També segons, el clima que hi ha a la població, fa crear una tipus de musica o un altre.

Les quatre estacions vivaldi

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Introducció:

Antonio Lucio Vivaldi (Venecia, 4 de marzo de 1678 - Viena, 28 de julio de 1741), más conocido como Antonio Vivaldi, fue un compositor y músico del Barroco tardío. Se trata de una de las figuras más relevantes de la historia de la música. Su maestría se refleja en haber cimentado el género del concierto, el más importante de su época.

Resum:

La textura de cada concert és variada, d'acord amb l'estació que vol descriure. Per exemple, l'hivern és fosc, o l'estiu és molt contrastat, amb una tempesta en el seu darrer moviment.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Vivaldi va escriure 4 sonets, que acompanyen els 4 concerts, Els concerts són els següents:

- La primavera
- L'estate
- L'autunno
- L'iverno

Conclusió:

La seva musica molt coneguda arreu del mon, just les Quatre estacions, han estat una font d'inspiració per ballarins de dansa clàssica, per fer concerts de musica de cambra, i per relaxa a molta gent que li agradi la bona musica, es una musica que mai morirà i que sempre serà coneguda encara que no siguis experta amb aquesta musica.

- http://es.wikipedia.org/wiki/Antonio_Vivaldi

L'antàrtica

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Introducció:

Nunatak (a la foto), una desconeguda banda de rock de l'Antàrtida, s'ha tornat famosa de la nit al dia .. Sense importar com de breu sigui el moment en el centre d'atenció, el grup conformat per dos enginyers, un biòleg marí, un meteoròleg i un guia polar que viuen i treballen a la British Antarctic Survey Rothera Research Station de Adelaide Island a l'Antàrtida

Resum:

La temàtica, òbviament, gira sobre els estralls de l'escalfament global, i ara que estan exposats als mitjans, les critiques han resultat àmpliamente favorables.

Conclusió:

Un grup poc conegut, però molt reivindicatiu, que amb la seva música volen transmetre el Canvi climàtic i la preocupació que això ha de generar a tota la humanitat, i tot i la seva queixa amb les seves cançons, la seva música es molt tranquil·la i dóna gust escoltar-la.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

-
- <http://audiosaurius.ymipollo.com/107385.musica-antartica.html>

Mendelssohn

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Introducció:

Felix Mendelssohn (Hamburg, 3 de febrer de 1809 - Leipzig, 4 de novembre de 1847), el nom complet era Jakob Ludwig Felix Mendelssohn Bartholdy, va ser un compositor, director d'orquestra i pianista de música romàntica alemany.

Resum:

Era nét del filòsof Moses Mendelssohn i va néixer en el si d'una destacada família jueva, que més tard es va convertir al protestantisme, adoptant el cognom Mendelssohn-Bartholdy. En la seva infància va ser considerat un prodigi musical, però els seus pares no van tractar de treure partit de les seves habilitats.

De fet, el seu pare va declinar l'oportunitat que Felix seguís una carrera musical fins que va quedar clar que tenia la ferma intenció de dedicar-se seriosament a ella.

Va fundar el Conservatori de Leipzig, un bastió de la seva lluita contra les perspectives musicals radicals d'alguns dels seus contemporanis. Les obres de Mendelssohn inclouen simfonies, concerts, oratoris, obertures, música per a piano i música de cambra. També va tenir un important paper en el ressorgiment de l'interès en l'obra de Johann Sebastian Bach. Els seus gustos musicals essencialment conservadors el van separar de molts contemporanis més aventurats, com Franz Liszt, Richard Wagner o Hector

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Berlioz. Després d'un llarg període de denigració a causa del canvi dels gustos musicals i l'antisemitisme a finals del segle XIX i començaments del XX, la seva originalitat creativa té un bon reconeixement, ha estat avaluada de nou i s'ha convertit en un dels els compositors més populars del període romàntic.

Conclusió:

Tot i no ser gaire reconegut al seu temps, degut als canvis polítics i musicals era de preveure que era molt bo, ja que feia música de cambra, amb diferents instruments.

La seva música estava basada en l'època del romanticisme, i per sort a partir del segle XIX AL XX la seva música es molt reconeguda i molt escoltada encara que sigui gent que no siguin experts en música.

---

http://es.wikipedia.org/wiki/Felix_Mendelssohn

Contrast de cultures

Pensem que coses del dia-dia com la forma de vestir o en el estiu anar a la platja o al hivern anar a esquiar son coses del dia dia i no te gaire importància,asclar que son coses que fen sense donar conte.

“La cultura; **1** _conreu de terra, conreu de coneixements i facultats de historia., científiques o qualsevol altre mena que hom posseeix com a fruit d'estudi i lectures , de viatges i experiència ,etc **.2_** conjunt de tradicions.(literatura, històric – socials i científic) i de formes de vides (material o espiritual) d'un punt de una societat o de tota la humanitat.”¹¹

3.1 El paisatge dependent del clima

Duna manera el paisatge que nos envolta es pot dir que influencia en nostres vides, com per exemple els esquimals que han viscut en Alaska durant molt temps.

---

¹¹ Enciclopèdia catalana

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

“Els hàbits i costums dels inuit, igual que la seva llengua, són notablement uniformes tot i la seva àmplia dispersió. La família és la unitat social més significativa. En la cultura tradicional, els matrimonis, encara que pactats en ocasions, queden generalment a la lliure elecció de l'individu. La monogàmia¹² és el costum freqüent, però també es donen tant la poligínia com la poliàndria. El matrimoni, una necessitat vital per a la supervivència física, es fonamenta en una estricta divisió del treball. Els homes construeixen les cases, cacen i pesquen, mentre que les dones cuinen, adoben les pells d'animals i fabriquen vestimentes.”¹³

En la cultura dels esquimals la adaptació del clima fred les a obligats a dividir les feina de la tribo i contribuir per que sigues eficaç per el manteniment de la família i la tribo, no sol això també como part, les famoses iglús tan coneguts també fa part de la cultura i te influencia.

Altres tipus de cultura influenciats pel clima es els aborígens de Austràlia que la seva cultura diferent del esquimals son semi nòmades que vivia de la caça i pesca.

“La cultura aborigen es va desenvolupar de manera autàrquica¹⁴, donant lloc a una gran varietat de llengües i cultures amb trets comuns, i és la cultura viva més antiga del planeta. Els aborígens portaven una vida de caçadors - recol·lectors, i vivien en grups semi nòmades que recorrien amplis territoris caçant amb llances i bumerangs, pescant en canoes i recol·lectant fruits i plantes. Al no tenir llengua escrita, transmetien el seu coneixement per mitjà de relats i cançons.”¹⁵

En Austràlia per ser un lloc càlid i que la vegetació es poca i escassa els aborígens tendren a immigra a altres zones en que el aliment es mes per la tribo es unes de les espècies de cultura mes antiga de Austràlia.

---

¹² En els humans, la monogàmia és un tipus de relació afectiva sexual exclusiva entre dues persones unides per un vincle sancionat pel matrimoni per la llei o pel dret consuetudinari.

¹³ <http://www.xtec.es/~voliu/cursd98/m2ex1/cap3.htm>

¹⁴ és un acabo comunament usat en l'economia que indica la condició de les persones, llocs, mecanismes.

¹⁵ http://ca.encydia.com/es/Aborigen_australi%C3%A0#Cultura

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

3.2 Els nòmades

“Nòmades; 1_Home que practica el nomadisme.,2_sistema de vida d’alguns grups humans que es desplacen periòdicament o constantment d’un lloc a altre cercant condicions de vida millor.”¹⁶

A la prehistòria nostre avantpassats una vagada han sigut nòmades, nòmades per poblar la terra. Imagineu en un moment que mai se migrarien altre lloc,el creixement de la població faria que la caça , la pesca i col·lecta de plantes i fruites se acabaria i poc a poc la gent moririen de ambre.

Per la migració a altres llocs es clima nos afecta considerablement,no importa si esta en la platja o en la muntanya estén adaptats a un clima específic i se canvien un lloc a altre tardaren pocs dies a acostumaren al clima es una habilitat que els humans tenim de adaptar-nos en qualsevol lloc de la terra i crec que en un futur del especio.

Avui en dia hi a nòmades encara, en el desert del Sàhara hi a un grup que trasllada de un lloc a altre per motius de supervivència, per aigua, menja , saben on estan i on van te un mapa al cap que localitza els punto on pot trobar petis oasis.

També hi ha nòmades que encontrem-los en les selva,el fet que a les selves puguin viure poblacions humanes ,generalment marginals i greument amenaçades i amb una tecnologia molt reduïda, i tot que el sobrevivents sobrevisquin una població molts reduïda pot sobreviure amb la caça i al pesca també son recol·lectores. en la actualitat estan amenaçats. aquestes població son molts baixes de prop d’un habitant per cada 4 o 5 km2.

Hi a gent que també es nòmade que canvia constantment de lloc o de casa, de país etc..., hi ha diferents motius, de necessitat, de gust per canviar, però mai no se sap quan passarà.

3.3 Les persones i el clima

Como he dit avant duna manera el clima nos influencia de una manera que no tenim idea que passa petites coses com moure les mans, beure cafè calent o en el estiu anar a la platja, a la piscina...

Però ara com el escalfament global el clima nos afecta ara mes que havans, el us del aire condicionat, llocs freds la deshidratació son altres temes que te molta importància.

---

¹⁶ Enciclopèdia catalana

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

3.3.1 *la vida al carrer*

es molt dur que algun no tingues casa i que visques al carrer, les persones d'aquest tipus han de lluitar molt per sobreviure en aquest món molt dur i les principals dificultats es el clima que canvia, quan pluja han de buscar un lloc on refugiar, també necessiten on viure son les dificultats que te la vida d'aquelles persones que van de un lloc a altre sin saber a on anar.

Unes de les dificultats es el clima que fa difícil, com no hi ha un lloc que refugiar per les pluges o el fred de la nit en el hivern es una situació molt dura que tenen ells sin lloc per viure un aliment calent. I en altres països aquestes persones no tenen cap ajuda, l han de sobreviure sols.

Conclusió dels punts 3

son persones que formen part d'una cultura i que la mateixa cultura se divideix en parts diferents. La influència de nostre voltant fa que la cultura modifiquem i canviem, la natura es responsable de això i no sols la natura els costums de un mateix fa que també canviem a que també formen part de nostres cultures de vegades la tendència de desplaçar de un lloc a altre fa que també canviem en una cultura influències com el clima per exemple nos influeix, si mirem més per davant en el nostre futur veurem que moltes cultures costums canviaran per que esta passant a la terra, desplaçaran a altres llocs per sobreviure, no tenim més que intentar canviar i tomar posició per que canviem esta manera podran viure en pau amb la natura.

El que nosaltres tant per el coneixement de les coses com els vents o núvols nos permeten entendre la terra millor i que estes coneixements no poden abandonar, mas be intentar entendre de la importància que fa, imagineu que avant el clima era important per els agricultors i per els mariners, perquè valoraven aquests senyals que era important per ells perquè els necessitaven per sobreviure. tots nosaltres tenim que valorar les petites coses que normalment no té importància, però un dia nos ara falta.

Unes de les tradicions de les persones es cantar musiques que parlan de les coses que succeeix al llarg del temps, es costum que les persones que

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

canten o conposen musica. Unes de moltes musicas consostes pot dir que es fan referencia del clima.

TRADICIONS I COSTUMS

El Yeti

Arreu del món podem trobar moltes tradicions, costums i llegendes que ens expliquen coses diferents sobre la natura, el clima d'un lloc. Totes tenen una certa semblança, en el fet que hi ha un personatge en forma animal o creences de Déus, però no totes s'expliquen de la mateixa manera i tampoc sobre el mateix tema. D'alguna manera ens intenten explicar la formació del clima. Per exemple els mites grecs, que molts ens expliquen la formació de les quatre estacions, la pluja, la neu, el vent, les ones, etc.

L'Abominable home de les neus o Yeti, és un ser que "suposadament" viu a la serralada de l'Himalaya. La seva existència no passa de ser un mite, encara que hi ha hagut molta gent que diu que s'ha trobat un Yeti caminant per la neu de l'Himalaya. D'existir, es podria considerar un tipus de primat semblant a l'orangutà, encara que de proves que demostrin amb certesa que existeix un animal com aquest no n'hi ha. Els no creients afirmen que són o óssos o un animal semblant.

Dibuix que representa la constitució d'un Yeti

[d3]

Pel que fa al seu aspecte físic és molt semblant a l'orangutà, amb un pelatge blanc (que jo penso que és així pel lloc on habita, que és a la neu), un cap arrodonit i unes mandíbules potents i fortes. Sembla ser un animal d'uns dos

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

metres d'alçada i d'una musculatura potent. Els que creuen en aquest animal diuen que n'existeixen diferents races de Yeti, tots de diferent tamany i color.

Hi ha hagut avisaments de gent que viu a l'Himalaya ha vist yetis, també s'han fet fotografies de les petjades, però encara així no se sap segur si existeix o no.

Pel que diu la mitologia tibetana és d'un déu-mico que aparentment s'assembla molt al yeti. Per la mateixa forma que en altres religions els tibetans podrien considerar la creença en divinitats en forma d'animal.

Conjuntament amb això se sap que s'han trobat restes d'animals que els tibetans anomenen ser restes de yeti. En un monestir del Nepal es troba un animal dissecat, que l'anomenen "Jemo" que es diu que és molt semblant a la idea del que seria un yeti. Però el cert és que les investigacions sobre les restes dels animals que s'han trobat als monestirs no són dels abominables de la neu sinó d'una espècie de cabra autòctona.

Va ser creat o descobert pels autòctons del Nepal, gent que viu a prop de l'Himalaya. La seva llegenda ha sigut tan famosa per que alguns d'aquests autòctons diuen que han vist al yeti menjar-se les cabres. També s'han trobat restes d'animals que no se sap segur de quina espècie és, i es diu que són restes de yeti. Segons els científics, neguen l'existència d'aquesta bèstia i diuen que les restes d'animal suposadament de yeti, són d'un tipus d'espècie de cabra muntanyera autòctona d'aquesta àrea.

Per molt que els científics diguin que aquest animal no existeix, la gent budista que habita aquestes zones de l'Himalaya creuen en l'existència, ja que pensen que es un animal "diví" o un déu disfressat d'animal.

Pel que diu el muntanyer César Pérez de Tudela, afirma haver vist aquesta criatura l'any 1973 baixant l'Annapurna.

Conclusió:

Un mite com aquest és un mite com qualsevol altre, una manera d'explicar un motiu no resolt o que no s'entén. Però la diferència d'aquest mite, de probablement la resta dels mites, és que no podria existir un mite així en el Congo(per exemple), perquè no tenen les mateixes característiques climàtiques ni geogràfiques. Aquest mite és cregut per la zona del Tibet per la seva cultura, el seu clima i la manera de viure les persones allà, acostumades al clima fred. I la manera d'explicar coses per a ells és diferent de la resta de poblacions.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Tots Sants

Tots Sants va començar a celebrar-se al segle IX, comença amb l'esglèsia destinant una festa a la memòria de tots els sants que van esmerçar les seves vides en la propagació i a la defensa de la fe cristiana. Conjuntament s'hi integren tota una sèrie de ritus Cèltics, dedicats als avantpassats. Un resum de la festa de Tots Sants seria una festa dedicada a tots els familiars difunts.

Els orígens d'aquesta tradició es troben en arrels romanes, que anaven a visitar els seus avantpassats que havien mort per recordar-se'n de la seva presència i conmemorar-los.

Hi havia costums com fer cerimònies i oracions, oferir llums, resar tres parts del rosari, dir tres misses i tocar les campanes tota la nit, a fi, que els difunts que no haguessin assolit la pau, trobessin el camí.

Dels costums propis de tots sants n'hi ha tres que encara es mantenen amb força avui dia:

Visites als difunts

Des de un principi aquesta tradició va ser una incorporació de la tradició celta a la cristiana, en que s'anaven a visitar les tombes dels avantpassats. Avui dia és una tradició que ocupa els dies 1 i 2 de Novembre, en que tota la gent que vol conmemorar i donar records a la seva família que ha mort ho pot fer. Normalment es va amb possessions importants i amb un ram de flors. Aquesta tradició no només es celebra aquí, a Europa, sinó també és una important festa a Mèxic. En que tots es disfressen de sants i surten per els carrers més importants dels poble per festejar junts morts amb vius.

La Castanyada

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

És una festa que es celebra el dia 1 de Novembre, però que va ser moguda al dia 31 d'Octubre. Hi ha dues maneres d'explicar aquesta història, i cap de les dos estan malament. Una d'elles narra el fet que a l'època medieval el dia abans de Tots Sants els campaners tocaven la campana durant tota la nit, i la gent del poble els ajudava. Com estaven fent sonar la campana durant hores, tant els campanars com la gent que ajudava necessitaven molta

energia, per això surgeix el fet de menjar castanyes, fruit sec altament energètic que abundava en aquestes èpoques de l'any. Llavors les famílies i els campaners menjaven castanyes i moniatos (tipus de patata que conté molta energia) per poder aguantar tota l'estona que estaven fer sonar les campanes.

L'altra manera d'explicar la creació d'aquesta tradició és que les famílies, el dia abans de Tots Sants, dia en que s'anava a visitar els difunts, la gent feia un sopar, una festa dedicada als morts. En aquesta festa es menjaven castanyes i moniatos (fruit i vegetal típic d'aquesta època de l'any). Més endavant surt la idea dels panellets¹⁷. També més endavant sorgeix la idea de la castanyera.

Avui dia aquesta celebració no es seguëix amb les mateixes intencions que fa anys, però si que és una festivitat que atrau molta gent, i fa que la gent surti. Avui dia les castanyes també es torren a casa, però també es torren al carrer per poder vendre'ls.

---

¹⁷ Més endavant explicat

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

Castanyes Torrades per a la Castanyada

Els Panellets

Són un costum dolç típic d'aquesta celebració, que antigament no es compraven molts, sinó que la gent es guanyava en rifes que es feia durant quasi tot el dia o se'ls feia a casa. Amb l'arribada de les pastisseries, es van anar comprant més i les rifes van acabar desapareixent. Normalment es menjaven després de sopar. També una altra tradició amb els panellets era que els avis compraven panellets per als néts, ja que tenen un gust més dolç i els nens prefereixen.

Imatge de diferent tipus de panellets

Halloween o Carbassada

Antigament, abans de l'arribada de les tradicions anglosaxones, en algunes comarques catalanes ja es celebrava el fet de penjar una carabassa buida amb

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

una esperma dins per tal de fer por. Així espantar i fer fora als esperits malignes que volguéssin entrar en alguna casa. La tradició del Halloween és la mateixa que la de la castanyada, l'única diferència és que es celebra d'una manera diferent. A la castanyada la gent es quedava a casa amb la família menjant castanyes, moniatos i panellets mentre que a la festa del Halloween la gent, principalment els nens surten a demanar dolços per les cases. És una festivitat de països d'origen anglosaxònic, com Canadà, Estats Units, Irlanda, Austràlia i Regne Unit .

Imatge de una Carbassa típica el día de Halloween

Explicació de les estacions: Mite de Démeter i Persèfone

Ens hem trobat amb molts mites i llegendes al llarg de la història que ens expliquen la formació de diferents coses. Molts estàn relacionats amb l'explicació del clima, ja que l'explicació científica d'avui dia no es podia desenvolupar en aquells temps. Un d'aquells mites és el de Démeter i Persèfone, que explica la diferència del clima segons les estacions de l'any.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

El mite diu que un dia Persèfone (deesa de l'amor), filla de Démeter(deesa de la collita i els cereals) i Zeus (déu dels déus), estava collint flors al bosc quan de sobte veu un narcís preciós. Decideix agafar-lo, però quan ho fa s'adona que era un trampa d'Hades (déu de l'inframón) que estava enamorat de Persèfone i volia que es casés amb ell.

Démeter ,en veure que Hades s'emporta la seva filla, se'n va a Zeus per demanar justícia, però aquest diu que tant li fa i que no vol preocupar-se.

Démeter en veure que Zeus no vol embrutar-se les mans, li diu que si ell no vol rescatar la seva filla, doncs ella no vol viure al mont Olímp amb tots els déus i se'n va a la terra a viure amb els mortals, els humans.

Més tard Zeus, en veure que Démeter està enfadada i que no fa la collita, veu que els humans es comencen a morir, i per por de l'extinció de la seva raça, pensa ajudar a Démeter a rescatar la seva filla. Primer envia Iris (que seria l'arcoiris d'avui dia) a buscar-la (cosa que explicava el fenomen de l'arc de Sant Martí), però això no funciona. Després d'enviar a tots els seus missatgers i no aconseguir-ho, envia Hermes (déu de la mediació i dels missatges) a parlar amb Hades, on acaben fent un pacte, en el que el Hades i Démeter es repartirien a Persèfone durant l'any. Durant l'època de l'estiu i la primavera se la quedaria Démeter, i la resta de l'any, que seria l'hivern i la tardor se l'enduria Hades a l'inframón.

El mite explica que durant l'època de primavera i estiu, com la êrsèfone estava amb la seva mare(deesa de la collita i els cereals) que estava contenta i llavors, feia bon temps i hi havia molta collita, mentre que durant la resta de l'any, tardor i hivern, com estava amb Hades, i la mare estava trista, feia un temps més dolent i la collita era molt pitjor. D'aquesta manera és com els grecs explicaven les estacions de l'any, ja que no savien com raonar científicament la explicació correcta del clima.

Projecte de recerca:

Clima i Cultura.

**Escultura que representa l'odi de Persèfone
representa el moment
davant Hades, déu de l'inframón
menja el narcís**

**Il·lustració que
en que Persèfone es**

Conclusió Final:

Això era com explicaven els grecs les estacions, en que l'època que Persèfone estava amb Démeter era la primavera i l'estiu, ja que la mare estava contenta i era més fàcil conrear, mentre que quan Persèfone era amb Hades, i la mare estava trist, era la tardor i l'hivern.

En conclusió final es pot dir que tot està relacionat amb el clima i també que cada cosa que fem o estudiem podem relacionar amb el clima, tal cosa és dir que la música, la escultura, l'arquitectura, etc., es fa referència al clima, una cosa que es pot veure és que relacionen el clima. Una vestimenta, una citació d'un llibre que diu dels núvols o una casa que recull aigua de la pluja. Histories o mites que parlen de dues que controlen el temps. El temps nos influeix directament o indirectament.